

Siin Giala Kɔñ Séwɛ

Lawa a lon laanka kanaa die boo

1 ¹Lele-lele Lawa na á lon laanka kanaa da. ²Kanaa le góó kooro na á goã, màn kón banban. Bãã tumaa na á goã mu lea, wɔɔ tumaa n ti. Lawa Yiri na á goã bìn die mu le ganaa.

³Lawa tón pe: mà “Wɔɔ fulu bɔ.” Wɔɔ fulu bɔ. ⁴Lawa wɔɔ fulu ye màn siin lea. Á tón toë á bɔ kɔn ka wɔɔ ti ni. ⁵Á wɔɔ fulu bii mà “Leawaa”, á wɔɔ ti bii mà “Tëlo”. Wasamien ye, baayele dó ye. Leawaa bibinaa pinaa n ka be ne.

⁶Lawa tón pe doo: mà “Gele ye, a mu na kɔn wɔɔ paa.” ⁷Be nó n zena miɛ. Lawa na á bea gele le bɔ, a ná a giulun mu laanka a lalan wɔ na, á ñ bɔ kɔn ne. ⁸Á gele le bii mà “Lon”. Wasamien ye, baayele dó ye. A leawaa paa baañ wɔ n ka be ne.

9 Lawa pe doo: mà “Lon giulun mu le nə n tɔ kɔn le bǎǎ goon toto ne, wɔb kooro boo la a ye.” Á n zɛnaa miɛ. ¹⁰Lawa wɔb kooro le bii mà “Tán”, á mu tɔkɔnle le bii mà “Kɔ”. Lawa ye màn siin lea.

11 Lawa tɔn pe: mà “Tán luu buruu pǎlin bo: màn tumaa bo, a we ná a tan, a kɔnpe ka a tɔrɔ ne, da tumaa bo, a ne kɔ a kɔnpe ka a tɔrɔ ne.” Bɛ nə n zɛnaa miɛ. ¹²Tán luu buruu pǎlin bo: màn tumaa bo, a we ná a tan á kɔnpe ka a tɔrɔ ne, da tumaa bo, á ne kɔ á kɔnpe ka a tɔrɔ ne. Lawa ye màn siin lea. ¹³Wasamien ye, baaye le dó ye. A leawaa sɔɔ baañ wɔ pinaa n ka be ne.

14 Lawa tɔn wusoo á pe: mà “Folon-bɔlen nə bo lon gònɔn ganaa, n leawaa laanka tɛlo a bɔkɔnle nia. Nə n baa biikoo niañ mànán lea, n zón biikoon nia, ka leawaan laanka lèn ne. ¹⁵Ka be do ne, n boo la, n nə n toa lon gònɔn ganaa, n wɔb fulu kaa tán la.” Á n zɛnaa miɛ. ¹⁶Lawa folon-bɔle dadara màn paa zɛnaa: n men bé gole, wasa ne, á be koa leawaa mii la; n men bé boɛene, mui ni, á be koa tɛlo mii la. Á leeren don zɛnaa. ¹⁷Lawa na á n koa lon gònɔn ganaa, mà n wɔb fulu kaa tán la, ¹⁸n goǎ leawaa laanka tɛlo mii la, n wɔb fulu toɛ n bo kɔn ka wɔb ti ni. Lawa ye màn siin lea. ¹⁹Wasamien ye, baaye le dó ye. A leawaa sii baañ wɔ n ka be ne.

20 Lawa tɔn wusoo á pe doo: mà “Màn yiikoonaa gigiǎ ye bǎǎ tumaa a mu li, mà bàanan don nə piɛ n wo lon.” ²¹Lawa kɔ mu giulun màn dadaran da, màn yiikoonaa tɔrɔ men tumaa bé tɔ we mu giulun. Á bàan tɔrɔ tumaa do da. Lawa ye màn siin lea. ²²Lawa barka da n ganaa, á pe: mà “Mu mànán nə nen bo, n mɔnaa, n kɔ mu pǎ, bàanan don nə mɔnaa tán la.” ²³Wasamien ye, baaye le dó ye. A leawaa sooro baañ wɔ n ka be ne.

24 Lawa tɔn pe doo: mà “Tán màn yiikoonaa tɔrɔ tumaa bo, piɛ mànán laanka don mànán ne, a dadaran laanka a bɔnbɔɛenen ne.” Á n zɛnaa miɛ. ²⁵Lawa bea màn yiikoonaan len tɔrɔ tumaa da miɛ. Lawa ye màn siin lea.

26 Bɛ kio Lawa tɔn pe kɔni: mà “N daa, nsen nə minbuiin ne zɛnaa, nsen dinin kɔnboe lea, ka nsen dinin bé lon. A giǎ kɔ mu liñ zòn mii la, ka bàanan ne, ka piɛ mànán laanka don mànán ne, a dadaran laanka a bɔnbɔɛenen ne.”

²⁷ Lawa na á minbuiin ne zena a din a konboe lea, á zena ka Lawa din bé lon.

Á n zena, giĩ laanka lo ne.

²⁸ Lawa barka da n ganaa, á pe n ne: mà “N nenyanaan ye, n mōnaa, n tán pā, n giā a miĩ la. Mà n goā kò mu liĩ zòn miĩ la, ka bàanan laanka màn yiikoonaa men tumaa bé to we tán la.” ²⁹ Lawa tón ke pe a ti a ganaa: mà “Á ke, mà ase n màn tōrō tumaa laanka da ne-kole tōrō tumaa koe n la tán tumaa la, mà be á die n màn-bii bie. ³⁰ Sene, màn yiikoonaan menen tumaa bé tán la, ka bàanan tumaa ne, màn woo màn tá piē sii, mà ase n buu buruu koe ben tumaa la, n màn-bii lea.” Á n zena mie. ³¹ Lawa màn men tumaa zena, á ye mà n tá siĩn parsiini. Wasamien ye, baayele dó ye. A leawaa sōrō baañ wō n ka be ne.

2 ¹ Lon laanka tán ne, ka n góḡgḡḡn mànán tumaa né n zena, n nó nya. ² Lawa bé a ná a di nya á nya, a leawaa sōbaa baañ wō pinaa, á n susu.

³ Lawa barka wō bea leawaa sōbaa baañ wō pinaa le ne, á bō á koa a gōrōn a din wō lea. A giala, mà a bé á màn tumaa zena á nya, a na á n susu be le a pinaa.

⁴ Lawa lon laanka tán da lon, be le a boo n ka be ne.

Eden dùgōrō boo

Dena Lawa bé á tán laanka lon zena n men waáraa, ⁵ bè da kón ba tán la bōrō wa, buu kón dō banban bōrō wa. A giala, mà bea biikoo li, bè Dena Lawa tón la kaa tán la bōrō wa, bè minbuiin ne dō din banban bōrō, á n tán kōse wa. ⁶ Sene, mu na á goā soe tán giulun, á n tán tumaa basē.

⁷ Dena Lawa tán tii saa, á zena minbuiin ne lea. Á yiikoonaa baañ piē dō a nyin ni, á n baa màn yiikoonaa lea.

⁸ Be kio, Dena Lawa tón bāā sonbore kón zena lègiala-n, n nó bii Eden dùgōrō, a ná a min zena le da walan.

⁹ Dena Lawa da tōrō din tumaa bō tán la, siĩni yōrō-a, n ne dō n kōñ le-n. Á yiikoonaa baañ da da dùgōrō le bii, ka sii biē laanka sii baraa dōñ da ne.

¹⁰ Tà goon a mu na á goā n toē Eden, die kie dùgōrō le ganaa. A nō n toē walan doo, a n tale kōn gūru sii. ¹¹ N goon to n Pison. Be n Avilaa gána tumaa len pene. Sana tá bea

gána le ne; ¹²a sana á siini. Da gon giĩ kón kón do tá ñ li, ka kòb te-pele siin kón ne. ¹³Ñ tà le goon do to n Giõ. Be n Kuusu gána tumaa len penē. ¹⁴Ñ goon koso do to n Tiigrē. Be n baa sii Assiirii gána a lègiala gon la. A sii baañ wo n ka Efrati tà ne.

¹⁵Denaa Lawa giĩ le saa á koa dùgɔrɔ le ne, mà a koso, a ga a walan. ¹⁶Á pe á laa a ganaa: mà “A tá boe la a dùgɔrɔ dan len tɔrɔ tumaa a ne bii. ¹⁷Sene, mà sii biē laanka sii baraa dõñ da ke, mà a nyan toa be a ne wo a le-n wa de! Mà a giala, mà bè a ná a ne bii ñ men pinaa, mà á re giē, mà sàabaa ba be la wa.”

¹⁸Denaa Lawa tón pe: mà “A siini giĩ goã a din sɔɔ wa. Mà ase á re domale wole zenē, a din mia lea, a kɔ la.” ¹⁹Denaa Lawa don màn tɔrɔ tumaa laanka bàanan tumaa zena ka tán tii ni, á ñ kũ á daa ñ ne giĩ le li, a bé re ñ to bii lɔn, ase ga be ganaa. A bé re to men koe bea màn yiikoonaan len ganaa, män die ñ bii ka bea to le ne. ²⁰Giĩ lé pie màn laanka don màn tumaa to kɔ, ka bàanan tumaa ne. Sene, a dinmaa na a din mia ye, a domale wole lea wa.

²¹Denaa Lawa tón nyüu gole da giĩ le ganaa, á nyüu wo. A bé nyüu ni, Denaa Lawa na á garsawe goon bo, á be a bãã tá ka sii ni. ²²Denaa Lawa garsawe men le bo giĩ ni, á be le zena lɔ lea, á daa kɔ la. ²³Giĩ bé á ye, á kaa a foo la, yáa a n toa: mà “Taare! Sisia kəni, mase din mia goon ne ka ke ne, ma din gònɔn kón ne ka ke ne.

Män die bii mà giĩ a paa baañ wo,
a giala, a na á bo giĩ ni.”

²⁴Be le na á toa, giĩ á re n nie a n bo ñ di laanka ñ dan ganaa, a n doa kón ka a lɔ ne, ñ nə n baa goon.

²⁵Giĩ laanka lɔ ne, ñ dinin min paa tumaa gònɔn tontoro na á goã, min kón a sii ba ñ mia ganaa wa.

Giĩ laanka lɔ loo a bo Eden dùgɔrɔ-n boo

3 ¹Denaa Lawa don màn menen tumaa zena, mie yiri goã wooro, á la ñ tumaa ne. Á nòn da lɔ la:
– mà Lawa pe ñ ne sonbore, mà ñ baran dùgɔrɔ le a da ne kón bii wa?

²Lɔ mie le si:

– mà Ñsen tá boe la ñ dùgɔrɔ le a da nen bii. ³Sene, mà da men bé dùgɔrɔ le bii, mà Lawa na á pe ñsen mane be wo

pän li, mà ñsen baran a ne bii wa, ñsen baran n gon da a ganaa wa, mà men bé toe ñsen baran gā wa.

4 Mie tón pe lo ne:

— mà Haayii de! Mà ñ ba re giē wa. ⁵Sene, mà Lawa á doē, mà bè ñ né bii ñ men pinaa, mà ñ yii á re toē, mà ñ tá re ñ bie ka Lawa din bé lon, ñ sii biē laanka a baraa dō.

6 Lo lé ye, mà da ne le á siin yoro-a á la yii ni, mà a bii doamaa ne a goā kōn le-n, mà min yii á boe li, mà á boe la a min yiri bū. A ná a ne goon na, á bii, á ñ kōn ko ñ zuū la a li, a dō bii. ⁷Be kio, ñ dinin paanan yii toē kōni, ñ né dō mà ñsen tontoro ne. Ñ né tón goro luu na, ñ né woro kōn, ñ né yii ñ bosō-n monaa lea.

8 Wasamiene, piē lolō bé boe ñ men waáraa, ñ né Denaa Lawa le ma, n bibii dūgoro le gōō ne. Ñ né nomaa ñ né n duru a nyēne dūgoro le a dan bii. ⁹Sene, Denaa Lawa le dia giī le la, á non da la:

— mà A n maa?

10 Giī le ná a le si:

— mà Ase ná a le ma dūgoro le ne, mà nyēe ná ase kū, a giala mà ase tontoro ne, mà be le ne, ase né n duru.

11 Denaa Lawa tón non da la:

— mà Die na á pe ne, mà a tontoro ne? Mà ase bé á pe ne, mà a baran da ne men bii wa, mà a be le bii ya?

12 Giī le tón pe:

— mà A din lo men le ko ase la, mà be le na á da le a ne ko ase la, ase tón bii.

13 Denaa Lawa pe lo le ne:

— mà Wàa na á baa á ke zena?

Lo le ná a le si:

— mà Mie na a ná ase bebele, ase da ne le bii.

14 Denaa Lawa tón pe mie ne:

— mà A sii men zena ke, mà ase n die len pepiā bí li. Mà tō mànan tumaa laanka don mànan tumaa bii, mà a din n die n giere tán a nò la, mà á re tii bii a yiikonaabaa biikoo tumaa li. ¹⁵Ma ase á re baraabaa die a laanka lo bii ni, mà ase da a tō laanka lo tō bii ni. Mà lo tō á re a mi yoyore, mà a do á re lo tō yawee a gōātoro ganaa.

16 Á tón pe lo do ne:

— mà Bè á nò ne ò men waáraa, mà ase á re màn die a nɔmaa li, mà á re ne yii ka là paparee ne. Mà giã kun ka n zuñ-n tá re goë wē ne a ganaa, sene, mà ò zuñ die goë a mù la.

17 Bè kio á tón pe giĩ le ne:

— mà Ase bé á pe a laa a ganaa, mà a baran da men a ne bii wa, mà a bé á n saa a lo a boo li á bii, mà ase n die len pepiã bii tán li, a din le taman yii. Mà a yiikoonaaabaa góó ne, mà a là n die papare a tòn a le-añ bii ye a ne. ¹⁸Mà á re nyan laanka buu babaraa boe a gôã giulun, mà tán kɔsoñ màn ne á re bii. ¹⁹Mà á re sè fuu koë a pesē a tòn a le-añ màn-bii ye, yáa a wusii a woe tán, a bé á bɔ tán men le ne. Mà a n tii lea, mà a n die wusii a wo tii li.

20 Giĩ le ná a lo le to kɔ mà “Evu” (bè giala mà “Yiikoonaa”), a giala a din na á yiikoonaan tumaa a náa baa. ²¹Dena Lawa to ki zena dɔnke lea, á wo Aadã laanka a lo ganaa. ²²Bè kio, Dena Lawa tón pe: mà “Minbuiin ne á ke, á n baa ka òsen bé lon, sii biẽ laanka sii baraa doë wo pän li. Mà sisia, mà yáa òsen nɔ kurii yiikoonaa baañ da ke a ne bii ganaa. Mà bè be bie wa, mà bè á be a ne na, á bii, mà a n goë a yii n koo miëe, yáa dudu.”

23 Dena Lawa nó ò loo, á ò bɔ Eden dùgɔ le ne, màn men bé toë ò bɔ tán men ne, ò wo be le kɔso. ²⁴A bé á ò loo á ò bɔ a ne ò men waáraa, a na á lon màn yiikoonaan doa Eden dùgɔ le a lègiala gɔn la. Gɔya sà te-bɔle n ben gɔn, ò nó pipiri bãã yii ni, yiikoonaa baañ da le a zii leduí ni.

Les Livres de Genèse et d'Exode en Langue San (Samo)
publiés sous le titre
Siin Giala Koñ Séwe
laanka
Bo Bèrebaa Neñ Séwe

par
L'Alliance Biblique du Burkina Faso
B.P. 2958
OUAGADOUGOU, Burkina Faso

© Alliance Biblique du Burkina Faso, 1994
Illustrations, par Horace Knowles
© The British and Foreign Bible Society
London, England, 1954, 1967, 1972.

ALLIANCE BIBLIQUE DU BURKINA FASO
OUAGADOUGOU